

Tordenskjold på eventyr

Forsiden: Tordenskjold indtager Carlsten fæstning i Marstrand ved en krigslist den 26. juli 1719, da han lader sine soldater marchere rundt i byen, så det virker som om, at han har flere soldater, end han i virkeligheden har (heraf udtrykket: Tordenskjolds soldater). Da fæstningens kommandant, Dankwardt, er for længe om at overgive sig, går Tordenskjold ind i fæstningen og råber op til ham: ”Hva’ dølen nøler I efter? Ved I ikke, at tiden er udløbet?”

Maleri af Otto Bache

Tordenskjold på eventyr

en

roman

af Benny Kloth-Jørgensen

FORLAGET LÆSEHESTEN

Benny Kloth-Jørgensen
Tordenskjold på eventyr

© 2014 Benny Kloth-Jørgensen
FORLAGET LÆSEHESTEN
omslag: Benny Kloth-Jørgensen
Typografi: Garamond

ISBN 978-87-996825-9-1

1. udgave

Alle rettigheder forbeholdt. Enhver gengivelse af denne bog eller dele deraf, mekanisk, fotografisk, i dagblade, tidsskrifter, radio, TV og lignende er uden forlagets skriftlige samtykke forbudt ifølge gældende dansk lov om ophavsret. Undtaget herfra er korte uddrag til brug i anmeldelser.

Indhold

Indledning	7
1. Peder Wessel adles Tordenskjold	9
2. Begyndelsen	11
3. Drengear	14
4. Skolegang	18
5. Katedralskolen	22
6. En farlig luntebøsse	27
7. Peders gode ven Jens	30
8. Peder tager ud og sejle	34
9. I lære som skrædder	37
10. Peder stikker af hjemmefra	40
11. Peder er forsvundet	48
12. Turist i København	50
13. Kongelig konfessionarius Peter Jespersen	53
14. Et ophold i kachotten	55
15. Peder møder Ole Rømer	60
16. Casper kommer på besøg	67
17. Peder bliver smidt ud hjemmefra	73
18. Peder ansøger om at blive søkadet	81
19. Christianus Quintus	87
20. Peder på safari	100
21. Med slaver til Vestindien	108
22. Sankt Thomas	117
23. Søofficer aspirant Peder Wessel	137
24. Med Fredericus Quartus til Ostindien	141
25. Kong Neptun og Octopus Billetoni	152
26. Trankebar	160
27. Eventyrlige Indien	172
28. Prinsesse Minai fra Nicobarerne	181
29. Ohøj, sørøvere!	196

30. Et besøg hos hottentotterne	205
31. Søren Bille tager en dukkert	216
32. Krigen bryder ud	220
33. En dansk muslim	223
34. Peder som spion i Marstrand	229
35. Kongelig søkadet Peder Wessel	235
36. En duel på liv og død	240
37. Forvist til Glückstadt	248
38. Kaptajnløjtnant Rostgaard	252
39. Konvojtjeneste	259
40. Kaptajn Wessel	271
41. Løvendals Galaj	287
42. Slaget ved Rügen	297
43. Peders familie	304
44. Peder driller svenskerne	310
45. Peder løber tør for krudt	318
46. Krigsretten	324
47. Slaget ved Femern	327
Efterskrift	330
Ordliste	333

Indledning

En gammel sang lyder:

*Jeg vil sjunge om en helt,
vidt berømt ved sund og bælt,
om en herre kæk og bold,
om den tapre Tordenskjold.*

For dem, som kender navnet Tordenskjold og de heltegerninger, han udførte under den Store Nordiske Krig, hvor han kæmpede mod svenskerne i flere søslag, er nedenstående beretning en anderledes historie end den, man er vant til at læse.

Bogen er stort set fiktion, men bygget over den danske søhelts liv. Den fortæller en spændende historie om en ung mand med krudt i bagdelen, der i en alder af 14 år stikker af hjemmefra fra sin måske til tider dominerende far. Som 16-årig tager han på langfart som skibsdreng til Vestindien via Afrika for at hente slaver til den danske koloni Sankt Thomas. Det bliver en lang og farefuld sørejse, og næsten to tredjedele af besætningen omkommer undervejs, men Peder Wessel overlever heldigvis.

Senere som 18-årig tager han ud på en ny og ikke mindre farefuld rejse til den danske koloni Trankebar i Indien. Han vender helskindet hjem igen mættet af indtryk fra den store verden. Hjemme i Danmark bliver han til sidst kaptajn på sit eget krigsskib, og vinder nogle drabelige træfninger mod den svenske flåde. Han bliver gode venner med den danske konge, Frederik IV, og avancerer som en komet i den danske flåde, indtil han i en alder af 28 år opnår titlen af viceadmiral. I sandhed et spændende liv for en ung mand.

Bogen er skrevet for at vise, at 1700-tallet var en spændende tid, og at historie ikke behøver at være kedelig. Den er også skrevet for at vise, hvad en ung mand kan opnå, når han sætter sig et mål for øje og stædigt forfølger det. Tiden dengang var barsk og krævende. Tiden i dag stiller måske mindre krav til den enkelte, men man kan stadig opnå selv stjerne høje mål, hvis man virkelig satser på det og ikke bare stiller sig tilfreds med at flyde med strømmen.

Jeg ønsker dig god læselyst og forhåbentlig mange fornøjelige timer i selskab med bogen!

Benny Kloth-Jørgensen
Forfatter

Peder Wessel adles Tordenskjold

Aret var 1716, den 24. februar. Peder Wessel blev i en alder af 26 år adlet af den danske konge, Frederik IV. Han blev adlet Tordenskjold og fik sit eget våbenskjold. Hans liv var et fantastisk eventyr. Han voksede op som en ganske almindelig dreng i Trondhjem i Norge – Norge var dengang en del af kongeriget Danmark – og han endte med at blive en søhelt, som der blev fortalt mange fantastiske eventyr om. I løbet af ganske få år skød han højt til vejs fra skibsdreng til viceadmiral for den danske flåde. Det var et fantastisk eventyr for en dreng dengang – fyldt med spænding og eventyr.

Han blev adlet af kongen, omgivet af sine venner og fjender. For Peder Wessel havde helt sikkert fjender. Han var for det første ikke adelig af fødsel, og han havde forbigået mange andre kaptajner, som havde stået for tur til forfremmelser. Han var respektløs, og han lavede sine egne regler. Han blæste på reglementer og gik kun efter resultatet. Han var modig og ikke bange for overmagten. Ofte kastede han sig ud i vovelige eventyr, som ingen andre ville have turdet, og hver gang gik det godt for ham. Hans skibe kom ofte sønderskudte hjem, men de kom altid hjem, og han vandt altid mere, end han tabte.

"Bare min far og mor kunne se mig nu," tænkte Peder Wessel, da han stod foran kongen og modtog sit adelsbrev.

Han vidste kun alt for godt, at hans far og mor havde været meget bekymrede over, om han overhovedet ville blive til noget her i verden. De havde prøvet på alle mulige måder at banke spilopperne ud af ham, men han var og blev en uhøjtidelig spilopmager. Måske

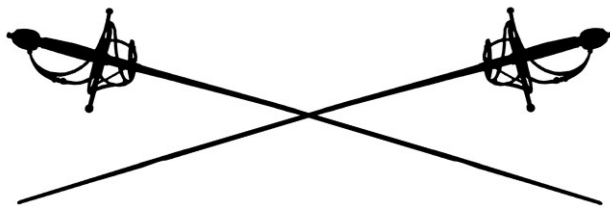
var det hans egentlige styrke: hans totale mangel på respekt for autoriteter, samt hans mod til at gøre tingene på sin egen måde.

”Hr. Peder Wessel, vi Frederik den Fjerde af Guds Nåde, Konge til Danmark og Norge, adler Dem hermed Tordenskjold,” sagde kongen til ham, og Peder tog imod adelsbrevet og kyssede kongens hånd.

Det var et stort øjeblik for ham, og han kiggede i smug rundt i kredsen af venner og fjender for at se, hvordan de tog det.

Han forlod slottet med højt løftet hoved og følte sig for første gang fuldkommen anerkendt og accepteret som person.

Men hvordan begyndte dette eventyr? Hvordan var Tordenskjold som dreng?

Begyndelsen

Jeg døber dig Pitter Janssøn Wessel,” udtalte præsten højtideligt i kirken i Trondhjem en oktoberdag i 1690. På kirkebænken sad Pitters 12 brødre og søstre med alvorlige miner og hørte på, at de havde fået endnu en mund at mætte og endnu en irriterende lillebror at holde styr på. De var ikke begejstrede for familieførøgelsen, men det var ikke ualmindeligt dengang i 1690, at man fik mange børn.

Familien Wessel stammede oprindeligt fra Holland og var ud af en skibsfamilie. Faderen, Johan Wessel, var født i Bergen, men havde slået sig ned som købmand i Trondhjem, hvor han ejede to mindre handelsskibe, Pelikanen og Jomfru Maria, samt havde han part i et andet skib, Den Waagende Trane. På grund af sit erhverv som købmand var han også selvskrevet til stillingen som rådmand.

Pitters mor, Maren Wessel, var en meget tålmodig og brav kvinde. Hun styrede husholdningen med fast hånd, og hun prøvede at holde styr på både tjenestepiger og børn. Ikke noget let job, men hun elskede sine børn overalt på Jorden. Johan kunne være en streng herre, og børnene havde respekt for ham, men han elskede også sin store familie.

De første år forløb meget fredeligt for Pitter eller Peder, som han selv foretrak at blive kaldt. Som barn var han meget fredelig i modsætning til, hvad han senere skulle blive. Hans brødre yndede dog at lave spas med ham og få ham til at græde i vilden sky.

Engang havde de for eksempel taget ham med på en skovtur, men glemte ham i en myretue. Der blev et farligt postyr, da moderen opdagede, at det yngste medlem af familien manglede ved spisebordet, og et eftersøgningshold blev sendt af sted for at finde ham. Det lykkedes at finde ham inden mørket faldt på, men hans bukser var fyldt med myrer, som allerede havde givet ham en rød

numse. Det tog flere dage, før Peder kunne sidde normalt ned igen. Det var en af de gange, hvor Johan måtte tage spanskrøret i brug for at indprente de store børn, at de skulle passe bedre på deres lillebror.

Jo ældre Peder blev, desto mere lærenem blev han også. Her var det en fordel for ham, at han havde mange ældre brødre, som han kunne lære fra. Det var dog mest de gale streger, han lærte af dem. Han lærte blandt andet, hvordan man huggede æbler og stjal kager hos konditoren i byen. Det var en nyttig lærdom for en ung dreng, der aldrig havde nogen lommepege at snole for.

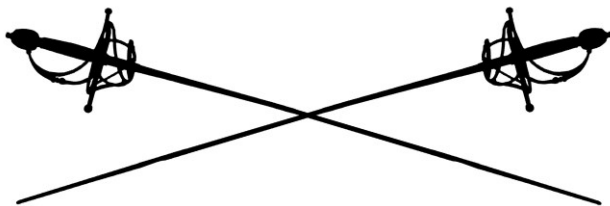
Det var også fra sine brødre, at han lærte, at sandheden ikke altid var den bedste at fortælle. Sandheden gjorde ofte ondt i den nederste del af kroppen, mens en lidt mere opfindsom historie blev belønnet med klap på hovedet og kandis fra købmandsforretningen. Så man kan sige, at han lærte at tænke hurtigt og være meget opfindsom, når han for eksempel blev fanget med begge hænder nede i kagedåsen.

Som den yngste kunne Peder ofte indsmigre sig og få sin vilje. Han var et meget kønt barn med krøllet, mørkebrunt hår, som især pigerne ikke kunne stå for. Ganske tidligt lærte han at bruge sit udseende på en udspekuleret måde.

En anden hændelse, som måske kan have påvirket ham senere i livet var, da hans brødre som sædvanligt havde fået til opgave at passe deres lillebror. Nogle af de yngste brødre syntes, at det ville være en god idé at tage på fisketur i en robåd. Og ganske selvfølgelig tog de Peder med i robåden, så han kunne lære, hvordan man fiskede. Han var på det tidspunkt omkring 2 år gammel. Det gik fint med at få ham ned i robåden, og de fik ham da også anbragt således, at han ikke umiddelbart kunne falde i vandet. Brødrene sejlede så ud i fjorden med deres fiskestænger og blev snart optaget af deres fiskeri. Peder syntes, at alt dette så meget interessant ud, og han kom tættere og tættere på rælingen. Pludseligt lød der et højt plask, og hans brødre tænkte selvfølgelig, at der måtte være en stor fisk i vandet. De hev et net ud for at få fat

på den store krabat af en fisk, som kunne lave et sådant plask, men stor var deres forbavselse, da det var deres egen lillebror, de fik i nettet. Det mærkelige var, at Peder ikke engang græd, men grinede over hele hovedet, da de fik ham fisket ind i båden igen.

Ja, Peder var en rigtig vandhund, og det var ikke sidste gang, at han befandt sig i det våde element.

Drengear

Som Peder voksede til, blev han mere og mere rastløs og eventyrlysten. Trondhjem var dengang på størrelse med en lille dansk provinsby, og der var meget at se på for en rask dreng. Især elskede Peder at være i havnen, hvor alle skibene kom ind med købmandsvarer fra hele verden. Der foregik altid noget, og der var mange indtryk, man kunne suge til sig.

Han lyttede efter de voksnes tale, når de snakkede om den store verden, der var uden for Trondhjem. Der var lande, hvor det aldrig sneede og næsten aldrig regnede. På havene var der søuhyrer, man skulle passe på, og pirater som overfaldt skibene. Der var mennesker, der var gule og sorte i huden. Ja, det var sandelig en mærkelig verden, som lå uden for Trondhjem. Nogle gange sad han også i sin fars beværtning, Hemmingstuen, og hørte på skrøner fra rigtige søulke, der var vendt hjem fra de syv have.

”Hvem er den lille dreng?” spurgte en barked sømand og purrede Peder i håret.

Peder smilede kun og sagde ikke noget.

”Det er min yngste søn Peder,” sagde hans far Johan.

”Han bliver nok en rigtig sømand en dag,” sagde søulken og blinkede til Peder.

”Nej, han skal være præst,” sagde Johan. ”Det er en meget intelligent og vaks fyr. Han skal have et godt embede her i Norge. Det er alt for farligt at gå på søen i disse urolige tider”.

”Jeg synes nu, at han ligner en rigtig sømand,” drillede søulken igen.

”Fortalte jeg, at jeg lige er kommet tilbage fra en tur til Vestindien? Det var en skrap tur. Vi undgik med nød og næppe at blive overfaldet af pirater i det Caribiske Hav. Uha, det var nogle blodtørstige nogen. Hvis ikke vores skib havde været hurtigere end deres, så stod jeg ikke her i dag. Men jeg tror, at vi havde Gud på vores side den dag”.

Søulken var ved at tale sig varm.

”Vi var lige stået ud fra Sankt Thomas med en ladning rom og sukker, da vi så det berygtede sorte dødningsflag veje fra en bark, der stod ret ned mod os. Kaptajnen drejede skibet op mod vinden og prøvede en kovending for at komme tilbage til Sankt Thomas og i sikkerhed, men piraten var alt for tæt på os. De affyrede et varselsskud med en af deres kanoner, men selvfølgelig drejede vi ikke bi. Det ville have været den visse død. Så gav kaptajnen ordre til at sætte alle sejl og dreje skibet, så vi fik vinden skråt ind fra agten. Piratskibet affyrede endnu et skud, som slog ned tæt ved skibet. Nå, alle mand er selvfølgelig i gang med sejlene og i rigningen. Pludselig drejer vinden og vores skib ligger næsten helt stille. Piraternes skib nærmer sig, men netop som de kommer på skudhold af os, kommer der en kastevind, som blæser os langt væk”.

Søulken tog en dram og tørrede sig om munden.

”Ja, sådan slap vi væk fra piraterne, og det er ikke engang løgn,” grinede han.

Peder var meget optaget af alle de historier, som han hørte fra sømændene, der havde oplevet verden. Allerede i en tidlig alder besluttede han, at han ville ud og se verden. Måske man skulle blive pirat, det lød til at være nogle drabelige fyre, som alle var bange for. Det ville faktisk være meget sjovere end at lege med tøndebånd, snurretop, djævlespil og alle de andre ting, som en dreng i hans alder kunne lege med.

At trille et tøndebånd igennem Trondhjem by var selvfølgelig også sjovt. At se, hvordan folk sprang for livet, når man kom løbende gennem gaderne med et stålbånd fra en gammel tønne, og fik det til at rulle hurtigere og hurtigere gennem byen, ja, det var en udfordring i sig selv. Det var ikke så få gange, at børnene næsten fik skræmt livet af bedsteborgerne i byen. Især var det sjovt at trille om kap med de andre drenge og sikke en larm, det lavede på de toppede brosten, når 4-5 drenge kom piskende med hvert deres tøndebånd gennem byen.

Der var selvfølgelig også andre drengestreger, som man kunne finde på. Man kunne for eksempel spænde hesten fra vognen, når kusken var inde og aflevere varer. Når han så kom ud, var hesten allerede på vej hjem. At løbe efter fulde mennesker og kaste sne eller mudder på dem var også en yndet sport blandt byens ungdom. Der var aldrig mangel på fulde mennesker, og som regel var der mange af dem omkring lønningsdag. Man skulle bare passe på ikke at blive fanget af dem, for så vankede der øretæver.

Pusterør med ærter eller små lerkugler var også meget anvendelige, når man skulle ramme nogen i smug. De dygtigste af drengene kunne skyde en hat af hovedet på en forbigående med et pusterør. Når man fik sådan en fuldtræffer, så gjaldt det bare om at tage benene på nakken for ellers vankede der tørre tæsk. Peder havde heldigvis mange venner i byen og mange søskende, så han manglede aldrig legekammerater til løjerne.

Nogle enkelte gange gik det dog galt for ham, og så blev han afleveret af betjenten hjemme hos sine forældre. De var som regel meget flove over hans utyskestreger, og de lovede altid betjenten, at han nok skulle få sin velfortjente straf. Det fik han også, og den bestod for det meste i en god og solid endefuld, og så på hovedet i seng uden aftensmad. Jo, Peder var en rask dreng, som ikke ville stå tilbage for nogen. Han gik altid lige til grænsen og helst lidt længere. Jo ældre han blev, des mere overtog han planlægningen af løjerne og fik de andre med på sine vilde ideer.

Engang havde han og hans kammerater brugt flere dage på at tætné en gammel, rådden jolle med pibeler, så man ikke kunne se, at den var fuld af huller. Den udlejede de senere til en ung mand, som ville sejle sin veninde ud på fjorden, så de kunne kysse og hygge sig sammen. Da båden kom i vandet og lidt væk, skete det selvfølgelig, at leret blev opløst af vandet, og båden begyndte med det samme at tage vand ind og synke. Den unge mand og pigen endte med at måtte svømme i land i deres bedste tøj, som nu var totalt ødelagt af vandgangen. Drengene stod inde på bredden og morede sig herligt over deres påfund, men de forsvandt hurtigt, da parret kom i land. Uheldigvis havde den unge mand genkendt Peder og samme aften

fik hans forældre et besøg af den unge mand og hans far. Den oplevelse kom det til at gøre meget ondt at tænke tilbage på for Peder, for hans far havde fået temmelig gode armkræfter af at bære på tunge kornsække i sin købmandsforretning.

Som enhver anden rask dreng så sled Peder hurtigt sit tøj op, og det endte med at blive en betragtelig udgift for hans forældre. Især bukserne holdt kun et par dage, før de måtte lappes og til sidst kasseres, når de ikke kunne lappes mere. Hans mor klagede sin nød til faderen, som fik den lyse idé, at Peder skulle have et par gode, solide skindbukser. Det måtte da være noget, der kunne holde til sønnen. Som sagt som gjort, så blev der syet et par solide skindbukser til knægten. Selv om Peder strittede imod og havde udpræget modvilje mod at gå med disse stive bukser, blev han hver dag tvunget til at trække i dem. Disse bukser viste sig at være næsten uopslidelige i et par dage, hvor han ikke kom hjem med et eneste hul i bukserne. Men så viste han sig pludselig en dag med et kæmpemæssigt hul i bagdelen på bukserne. Peder var blevet så træt af disse ubehagelige og stive bukser, at han ganske opfindsomt havde løst problemet. Han havde sat sig op på en slibesten på deres landsted i Ringve og fået en kammerat til at dreje på slibestenen, mens han sad på den. Og så var han simpelthen blevet siddende, indtil der var slidt et kæmpe hul i bukserne. Resultatet var næsten forudsigeligt: en kæmpe endefuld, på hovedet i seng og slut med skindbukser til Peder.

Ja, det var en dejlig barndom for Peder. Trondhjem og deres landsted i Ringve var et dejligt sted at vokse op for en rask dreng. Der var altid mange legekammerater og nye løjer at finde på.

Skolegang

Men det gode varer sjældent længe. Tiden var nu kommet for Peder til at gå i skole og var der noget, han ikke kunne, så var det at sidde stille i længere tid. Man kan sige om Peder, at han havde krudt i rumpen.

Første skoledag startede fint med en inspektion hos mor.

”Pitter, har du vasket dine ører?”

Hans mor inspicerede hans ører grundigt.

”Lad mig se dine hænder”.

Peder viste sine hænder frem, som næsten var rene.

Hænderne fandt nåde for moderens øjne.

”Ingen huller i bukserne?”

Moderen kiggede grundigt efter, at hans tøj var helt og pænt. Det var trods alt købmandens og rådmandens søn, der skulle i skole.

Der var et vist hensyn at tage til omdømmet i byen.

”Tørnyster?”

Peder åbnede sin skoletaske for inspektion, så moderen kunne se, at han ikke smuglede frøer eller tudser med i skole.

Derefter blev han vandkæmmet sendt i skole med en af tjenestepigerne, som til hans store utilfredshed fulgte ham helt hen i skolen med et fast greb i hånden.

Alle hans kammerater var der i første klasse, fanget i et lille lokale og bevogtet af en stramt udseende skolelærer. Han brød sig bestemt ikke om at være indespærret her i skolen uden mulighed for at komme ud og tumle sig.

”Stille! Stille! Stille!”

Læreren bankede med en lineal i katederet for at få ro.

Det var meget svært at få ro, så der blev delt lussinger ud til de mest urolige børn, indtil der blev nogenlunde ro.

”Vi starter med at synge sammen,” sagde læreren optimistisk og begyndte på nationalsangen.

Den lyd, der strømmede ham i møde fra børnenes struber, kunne ikke med den bedste vilje kaldes for sang. Det lød mildest talt forfærdeligt – børnene sang pivfalsk, højt og larmende. Det var

første og eneste gang læreren forsøgte at få et kor ud af klassen. Fremover nøjedes han med at bruge sin energi på at holde ro i klassen og skille drengene ad, når de lå på gulvet og sloges.

Peder kom som sædvanligt hjem med hul i bukserne. Han havde brugt det meste af tiden i skolen på at slås med de andre børn. Det vil sige, det var ikke bare en almindelig slåskamp, men det var sådan, at nogle af børnene skulle være svenskere og resten skulle så være danskere, som tævede svenskerne, for svenskerne var nemlig fjenden. Svenskerne havde flere gange invaderet Norge og besat Trondhjem, så de var altid fjenden. Det var derfor aldrig sjovt for de børn, som skulle være svenskere. De fik så mange bank af de andre børn.

Men mærkeligt nok lærte Peder alligevel at skrive og regne i løbet af de næste 3 år, hvor han gik i skole. Det skyldtes dog mest hans storesøster Anne Cathrine og hans mor, som sørgede for at han læste sine lektier efter skoletid. Det vil sige, han læste sine lektier efter, at de havde fundet og indfanget ham. Når Peder slap fri fra skole, gik turen som regel rundt i det meste af Trondhjem. Først en tur ned til havnen for at kigge på skibene. Var nogle af faderens skibe kommet hjem? Var der nogle nye skibe i havnen? Derefter gik turen ofte til fæstningen Kristiansten, hvor der altid var noget at se på. Han kunne kigge i timevis på soldater, der eksercerede. Og nogle gange kunne man se en soldat, der sad på træhesten for en mindre forseelse.

En træhest kan man ikke ride på, men kun sidde på, og efter et stykke tid bliver det faktisk meget ubehageligt, men det var en af de mere milde straffe. I 1700-tallet så man ikke særlig mildt på overtrædelser, og der fandtes ret skrappe straffe, som nogle gange endte med, at folk mistede livet. Der var meget streng disciplin blandt soldaterne. Peder følte sig draget af soldaterlivet og det frie liv på søen. Det var meget bedre end at sidde bøjet over bøgerne. Efter disse ture rundt i byen, vendte Peder som regel hjem, hvorefter han meget mod sin vilje blev indfanget og sat til at læse lektier.

Gode venner med læreren blev han nu aldrig. Lussingerne sad løst, og hvis man ikke kunne sine lektier, faldt der lussinger. Efter at Peder havde indkasseret nogle stykker, besluttede han, at nu kunne det være nok, så han lagde hovedet i blød for at udtænke en passende hævn. Hans fars skibe bragte ofte specielle og eksotiske ting med hjem fra de fremmede lande, som de besøgte. Peder elskede at studere disse ting, og en af de ting, som han havde haft meget glæde (og indkomst) af, var en elektrisk ål, som nogle sømænd havde haft med hjem. Den lå i et lille bassin bag i købmandsforretningen, hvor den levede. Her tog Peder uvidende drenge med ind og væddede med dem, om de kunne tage ålen op af vandet.

Han sagde som regel til drengene: ”Jeg vil vædde på, at du ikke kan tage denne ål op af vandet. Den spræller alt for meget og er alt for glat”.

De væddede så for eksempel om slik eller hvem, der skulle tage øretæverne i skolen, når der var ballade i klassen. Drengen prøvede så at tage ålen op, men slap den hurtigt igen med en ed, når han fik flere hundrede volt igennem sig. På denne måde havde Peder vundet meget slik og fået flere drenge til at tage skylden og øretæverne i skolen, når han selv havde lavet løjer.

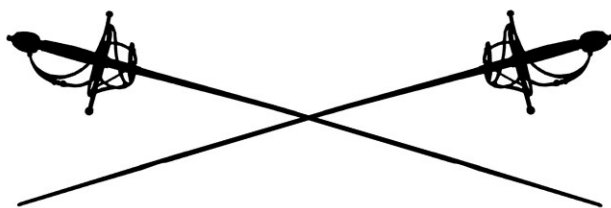
Denne ål kunne nu bruges igen, tænkte Peder. Og uden nogen skrupler, tog han ålen med i skolen. Den blev så stillet op på katederet, før læreren kom. Da læreren kom, blev han straks stillet over for spørgsmålet: ”Hvordan kan man se på en ål, om den er hankøn eller hunkøn?”

Læreren, som aldrig lod en lejlighed gå fra sig til at prale med sin viden, smøgede ærmerne op og stak intetanende hænderne ned til ålen for at vise børnene, hvordan man kunne afgøre kønnet. De ord, som han brugte, da han hev hænderne op igen i en fart, var ikke for sarte skolebørns ører. De troede, at de allerede kendte alle de værste gløser i sproget, men denne dag lærte de nogle helt nye ord, som de aldrig havde hørt før.

Det blev dog ikke helt den hævn, som Peder havde tænkt sig. Han måtte stille til strambuks sammen med flere andre af drengene i klassen, der sammen med Peder havde moret sig højlydt over

læreren. Strambuks vil sige, at man står op og bøjer sig fremover, så buksebagen er helt stram. Derefter brugte læreren flittigt et ris på deres bagdele. Han sled hele to ris op på dem, før han var færdig, og det var nogle ømme bagdele, som forlod skolen.

Man kan sige, at skolen forberedte Peder på hans senere liv, især da han blev temmelig hårdhudet over for klø. De bed ikke rigtigt på ham mere, som de gjorde i starten. Han holdt ikke op med at lave løjer og ballade, og han tog sine velfortjente klø uden et kny – eller hvis han kunne slippe af sted med det, lod han en anden tage skylden, så han selv undgik straf. Det bekymrede ham ikke så meget. Livet var spændende, og jo mere voldsomt, det var, des mere spændende var det.

Katedralskolen

Pitter, jeg vil gerne tale med dig,” sagde faderen en dag. Peder var nu blevet 11 år, og han var stærk og tæt bygget. Der var ikke mange drenge, som han ikke kunne tæve, og dem, som han ikke kunne tæve, kunne han let løbe fra.

”Du er nu 11 år, og du ved, at jeg altid har ønsket, at du tænkte lidt mere på det åndelige. Det er ikke for sent at rette op på dig, og jeg har tænkt mig, at du skal starte i katedralskolen, så du kan tage et præsteembede efter en passende tid som degn”.

Det var ikke lige, hvad Peder havde tænkt sig som fremtidsudsigter, og han mente heller ikke, at hans opførsel indtil nu havde vist, at han ville blive en meget from mand, der skulle fortælle andre, hvad de skulle gøre og ikke gøre.

”Far, jeg vil altså ikke være præst som min storebror Christopher. Jeg vil ud og sejle på de store have og opleve verden. Jeg duer altså ikke til at lære latin og græsk og alle de andre ting, som en præst skal kunne”.

Faderen kiggede bestemt på Peder.

”Du har to valg,” sagde han med eftertryk. ”Du kan blive købmand som mig, eller du kan starte i katedralskolen. Hvis du vælger at blive købmand, starter du som lærling i morgen med at slæbe melsække op på kornloftet, feje og gøre rent i købmandsgården, rense kakkelovnen og i det hele taget gøre alle de ting, som en lærling skal gøre. Så det er dit valg”.

Faderen kiggede afventende på sin søn.

Peder tænkte sig godt om. Hvis han valgte at blive købmand, kom han til at slide i det fra morgen til aften uden nogen mulighed for at more sig og have sjov. Valgte han katedralskolen, så kunne han vel lave så meget ballade, at han blev smidt ud og fik lov til at tage ud på søen.

”Så vælger jeg skolen,” sagde han til sidst spagt.

”Ja, det regnede jeg også med,” svarede faderen og vinkede ham væk.

Johan brugte ikke meget tid på sine børn. De blev mere eller mindre behandlet som hans andre ansatte. Det betød ikke, at Johan ikke holdt af sine børn, men han havde så mange andre ting, som han skulle tage sig af som for eksempel at være både købmand og rådmand.

Så Peder startede i katedralskolen som pebling, som eleverne kaldtes. Skolen havde fem klasser eller lektier, som det også hed. Forskellen på disse klasser var selvfølgelig, at stoffet gradvist blev sværere og dermed krævede mere og mere af den kostbare fritid. Blandt andet skulle Peder lære latin, græsk, klassisk oldtidskultur, kristendom, kirkemusik, geometri, astronomi og aritmetik. Det var nogle fag, som nok kunne tage pusten fra en rask dreng. Af alle disse fag havde Peder kun interesse for at lære astronomi og geometri, så han kunne lære at navigere skibene. Resten af fagene havde han absolut ingen interesse for. Til hans forsvar kan siges, at de fleste andre drenge i skolen heller ikke ønskede at være der, men at de ligesom Peder også var tvunget til det.

Degnen, som underviste børnene, var lidt af en sadist. Hans største fornøjelse var faktisk at pine og plage de stakkels elever, så de opgav undervisningen og holdt op. På ingen måde gjorde han undervisningen let for dem, men forlangte at de skulle kunne alenlange latinske passager fra kirkeritualerne udenad. Det var heller ikke svært for ham at finde noget, som en elev ikke kunne, og så faldt straffen omgående.

Hans specialitet var at få eleverne til at afstraffe hinanden. Hvis en elev ikke kunne stoffet, skulle han for eksempel have 10 slag med riset i bagdelen. Han udvalgte så en anden elev, som skulle afstraffe den første elev, og hvis den anden elev ikke slog hårdt nok, ja, så tampede han selv løs på den stakkels anden elev. Det var ikke så få elever, der var besvimet under hans hårdhændede behandling. Dengang kunne man selvfølgelig ikke klage over en degn, medmindre han havde slået nogen ihjel, og så galt gik det heldigvis ikke, så børnene måtte tage deres klø som mandfolk.

Peder var dog ikke den, som bare fandt sig i hvad som helst. Han hadede også at se, at der skete uret mod andre, så han stillede sig

---

ofte på de straffedes side og forsvarede dem. Det medførte selvfølgelig bare, at han fik den samme straf som de andre, og således fik han dobbelt så mange prygl.

Men Peder vidste, at der var meget jalousi mellem præsten og degnen. Degnen lurede på at få præsten fyret fra præsteembedet, så han selv kunne få chancen for at blive præst. Det var nemlig et mere indbringende job at være præst end at være degn, og så skulle han heller ikke have med de uvorne unger at gøre, som han hadede at undervise. Degnen udsprede derfor rygter om præsten til menigheden. Han gjorde det dog altid på en skjult måde, så man ikke fik mistanke om, at det var historier, han selv fandt på for at bringe præsten i vanry. Han kom med hentydninger om, at præsten slet ikke var så from, da degnen havde hørt flere historier om, hvad præsten foretog sig i sine unge dage. Det skulle vist være noget med både spil, druk og omgang med piger. Ja, præsten skulle vist endda have flere uægte børn, som han betalte til. Og præsten havde vist også hang til de våde varer. Han havde endda hørt om nogen, der skulle havde set præsten godt fortrukken en søndag efter sin prædiken. Således udsprede han sine løgnehistorier om præsten. Præsten var dog ikke dummere, end han kunne regne ud, hvor historierne kom fra, og han lurede på en lejlighed til at gøre gengæld over for degnen.

Peder havde fundet ud af, at degnen havde en last. Degnen drak selv engang imellem. En gang om måneden tog degnen ud af sognet, og så tilbragte han tiden på en kro, hvor han spillede kort og drak tæt. Man kan sige, at det hjalp degnen med at klare dagligdagen, når han kunne se frem til sin månedlige sviretur på kroen. Han gjorde meget ud af at holde det hemmeligt, og det var kun krofatter som vidste, at han var degnen fra Trondhjem. Men på en eller anden måde var hemmeligheden altså sluppet ud, som hemmeligheder nu har for vane at gøre. Derfor var det også kommet Peder for øre, at degnen havde denne lille last, som han dyrkede i al hemmelighed.

Peder ventede tålmodigt på, at han kunne bringe sin plan til udførelse. Han ventede på noget helt bestemt, og da han hørte, at der skulle være en begravelse næste søndag på kirkegården, var tidspunktet kommet til at sætte planen i værk. Han havde brug for

en kærre, nogle tomme vinflasker, et æsel, et tov og et par raske drenge. Han skaffede det hele, så planen var klar til at sætte i værk. Om lørdagen tog degnen som sædvanligt væk for at dyrke sin lidenskab med kortspil og druk på en kro uden for Trondhjem. Lørdag aften ankom Peder og to andre drenge til kroen, hvor degnen forlystede sig – intetanende om, hvad der skulle ske. Det havde ikke været svært for Peder at finde to andre drenge, der ville hævne sig på degnen. Det havde faktisk været svært at holde alle dem væk, som gerne ville være med. Degnen var en af de mest upopulære personer i Trondhjem. Peder kiggede ind ad vinduet i krostuen, og ganske rigtigt så sad degnen og drak lystigt, mens han spillede kort. De tre drenge satte sig ned udenfor kroen og ventede. Efter et par timer var degnen blevet meget træt og meget fuld, så han blev båret op i seng af et par stærke mænd, der kendte turen. Degnen var nemlig kendt for at drikke, til han blev helt bevidstløs.

Peder og en anden dreng listede nu gennem krostuen og op til degnens værelse. Da de kom ind i værelset, åbnede de forsigtigt vinduet. Derefter gik de hen til sengen, hvor degnen lå og snorkede, og slæbte ham hen til vinduet. Degnen var helt væk og mærkede intet. Et tov blev ført ind under armene på degnen og bundet foran. Forsigtigt skubbede de så degnen ud af vinduet og firede ham ned til drengen, der ventede nedeunder. Degnen var heldigvis ikke særlig tung, så de tre drenge kunne let tumle ham. Da degnen var firet sikkert ned på jorden, skyndte Peder og den anden dreng sig ud af kroen. I fællesskab fik de tre drenge placeret degnen i kærren med æslet. Og så gik turen tilbage til Trondhjem med den fulde degn i kærren. Degnen vendte sig stønnende flere gange under turen, men vågnede heldigvis ikke. Det varede et stykke tid, før de nåede til Trondhjem, men turen forløb uden problemer. Vel ankommet til Trondhjem satte de kursen mod kirkegården. Inde på kirkegården kørte de kærren hen til den nygravede grav, som stod parat til begravelsen næste morgen. Graverne gravede altid gravene aftenen i forvejen, så de var parate til næste dag. Æslet vrinskede pludseligt højlydt, og drengene holdt vejret, men heldigvis vågnede degnen ikke. Han gryntede kun lidt i søvne og vendte sig om. Så tog drengene forsigtigt fat i degnen og bandt tovet omkring ham igen. Stille og roligt firede de degnen ned i den nygravede grav, hvor han

med det samme lagde sig til rette og sov videre. En af drengene blev firet ned i graven og tog tovet af degnen. Peder smed et par tomme vinflasker ned i graven og derefter skyndte de sig hurtigt væk. Degnen sov trygt og godt i den mørke grav og ænsede intet.

Den næste morgen kom et begravelsesfølge ud af kirken med en kiste. Med præsten i spidsen satte følget kurs mod graven. Graverne stod også parat, men havde ikke kigget ned i graven. De stod et stykke derfra og hvilede sig på spaderne. Det blev præsten, som først opdagede, at noget bevægede sig nede i graven.

”Halløj, hvem der!” råbte han.

Intet svar.

Præsten tog en klump jord og smed den ned på personen dernede. Personen bevægede sig, men der kom stadig intet svar.

”Graver,” sagde han henvendt til graverne. ”Kryb ned i hullet og hiv den person op, så vi kan komme videre med begravelsen”.

En graver blev hjulpet ned i hullet, og da han kom ned, kunne han tydeligt lugte, at personen dernede var stærkt beruset. Desuden trådte han også i vinflaskerne, som Peder havde smidt derned. Men det var først, da de havde fået personen halet op, at de kunne se, at det var sognets degn, som havde ligget dødrukken i den nygravede grav.

Denne historie kom til at gå byen rundt i mange forskellige versioner, men ingen af dem var særlig smigrende for degnen. Fra den dag af var der ingen, der troede på de historier, som degnen udsprede om andre. Præsten greb lejligheden til at få sat degnen på plads, og han måtte tit gøre bod i kirken for sine handlinger. Blandt andet måtte han fire søndage i træk stille sig op i kirken og bekende sine synder offentligt. Men degnen kom aldrig til at forstå, hvordan han var havnet i en åben grav, når det sidste, han huskede, var, at han sad i en hyggelig krostue og spillede kort – det forblev et uløst mysterium for ham.

En farlig luntebøsse

Peder blev dog aldrig gode venner med katedralskolen. Den var og blev en pestilens for ham, og han pjækkede regelmæssigt. Han tog hellere nogle ture ned til havnen og fæstningen, end han gik i skole. Det kostede ham mange klø både hos sin far og degnen, men udflugterne var alle kløene værd. Han lærte mere ved at være sammen med andre mennesker end ved at sidde på en skolebænk og læse i gamle støvede bøger – som han selv forklarede det over for sine venner.

Han havde fået mange voksne venner, fordi han ikke var bange for at tale med fremmede. Han var meget ligefrem, og ville han vide noget, så spurgte han bare. Ingen kunne sige om Peder, at han var genert eller tilbageholdende.

En af hans venner på fæstningen Kristiansten var en soldat, der hed Henrik, ligesom en af hans brødre. Når han havde fri, gik de på jagt, og det var her, at Peder lærte at bruge en luntebøsse og den nyere flintebøsse. Luntebøssen var et noget upålideligt våben, som krævede, at der sad en tændt lunte i bøssen, for at man kunne skyde med den. Man kunne selvfølgelig ikke skyde med den i regnvejr, for så gik lunten ud, men udover disse mindre problemer, så var bøssen en fantastisk opfindelse. Tænk, at man kunne nedlægge et dyr på mange meters afstand, når dyret troede sig i sikkerhed. Og sikken et brag det gav, når sortkrudtet eksploderede og skød blykuglen ud. Det syntes Peder var meget spændende. Han lærte hurtigt at betjene en luntebøsse og lade den med krudt og kugler. Dog var bøssen ikke alene farlig for dyrene, men den var også tit farlig for skytten, som brugte bøssen. Det var sket adskillige gange, at en sådan bøsse var eksploderet i hovedet på skytten. Det var faktisk en del af reglementet for skytter, at de skulle tage hatten af og bede en lille bøn, før de trykkede på aftrækkeren, så farligt var våbnet.

Luntebøsserne var så småt blevet afløst af de nyere flintebøsser, som fungerede ved, at en flintesten slog mod et fyrstål, så der kom en gnist, der antændte krudtladningen. Det var en ret revolutionerende opfindelse, som gjorde, at man nu pludseligt ikke mere var afhængig af brændende lunter for at antænde krudtet. Henrik havde selvfølgelig den moderne flintebøsse med, når han gik på jagt med Peder. Peder lånte så den gamle luntebøsse til at jage med. Han blev snart dygtig til at bruge den, og det lykkedes for ham at nedlægge mange slags vildt såsom harer, ræve, fugle og så videre. Men alligevel skulle det gå galt en dag. En dag, da Peder som sædvanligt pjækkede fra skole og var på jagt med Henrik, eksploderede luntebøssen pludseligt i hovedet på ham. Måske havde Peder glemt at sige de krævede bønner, inden han skød. Det var ikke noget, som han gik særligt højt op i. Han mente nok, at der var en Gud, der tog sig af de mere overordnede ting, men de mere jordnære ting, skulle Peder nok selv tage sig af, og til dem havde han ingen brug for Gud.

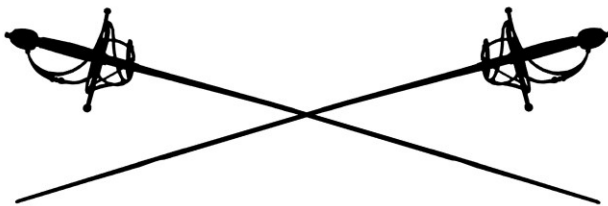
Så lige som Peder lagde bøssen an til skydning og skød for at få ram på en fugl i flugten, lød der et ordentligt brag, og hele bøsseløbet flækkede fra top til bund. Peder blev kastet til jorden, og han så farlig ud. Hans ansigt var helt sort af krudtslam, og han var totalt døv på begge ører. Øjenbryn og øjenvipper var svedet helt af, og håret var stærkt forbrændt. Men han havde været meget heldig, at han i det hele taget overlevede. Måske havde han drejet hovedet i det rigtige øjeblik, det kunne han ikke sige bagefter, men nogen havde i hvert fald holdt hånden over ham den dag. Det skulle blive en tilbagevendende ting i hans liv, at han havde en skytsengel, der beskyttede ham, når han var mest vovemodig.

Henrik fik transporteret Peder hjem til familien, som fik et chok, da de så ham. Moderen fik lagt ham i seng og tilkaldt huslægen, så han kunne tilse ham. Huslægen var den lokale barber og årelader, som havde fået noget supplerende uddannelse i kirurgi og sygdomslære. Efter de havde vasket hans ansigt, så han ikke helt så slem ud, men der gik lang tid, før han kunne høre ordentligt igen. Dette fandt Peder hurtigt ud af, at han med fordel kunne udnytte. Når der var et eller andet, som han helst ikke ville høre, ja, så lod han bare som

om, at han stadig var tunghør efter ulykken. Det kunne bruges som en undskyldning gennem resten af hans skoletid.

Denne oplevelse førte ikke umiddelbart til nogen straf, da faderen og moderen mente, at ulykken var straf nok i sig selv. Men fra den dag af blev hans pjækkeri nøje overvåget, og det blev ikke så nemt for ham at slippe væk fra skolen som før.

Peder tog hele oprindelsen som en mand, og man hørte ham aldrig klage, uanset hvor ondt det gjorde på ham, før huden i ansigtet var lægt igen. Ulykken afholdt ham dog ikke fra at gå på jagt igen, og det eneste han ændrede var, at han skiftede den farlige luntebøsse ud med en bøsse med flintelås. Han skulle ikke mere have noget at gøre med de gamle luntebøsser, de var et nummer for farlige selv for Peder.

Peders gode ven Jens

Efter et stykke tid i katedralskolen begyndte Peder at vænne sig til at sidde på skolebænken og modtage lærdom, men det var faktisk kun astronomi og geometri, der kunne holde hans opmærksomhed fanget i timerne. Resten af tiden gik med at lave løjer i skolen sammen med de andre elever. Han havde dog fundet en meget god ven, som hjalp ham med græsk, latin og kristendom og alle de andre ting, som han havde svært ved at koncentrere sig om. Hans ven hed Jens, og han var ud af en bondefamilie. Det var ikke nogen rig bondefamilie, men heller ikke en særlig fattig. Jens havde læst i familiebiblen lige siden, han lærte at læse, og før da havde han plaget livet af sine forældre for at få dem til at læse højt for ham. Han var dybt betaget af Jesus liv, og han ønskede at komme til at ligne sit forbillede i et og alt. Han var flittig, pligtopfyldende, beskeden og pålidelig. Man kunne næsten sige, at han var Peders totale modsætning. Ikke sådan forstået, at Peder var det stik modsatte, men Peder var flittig til at skulke, undgik helst at lave sit skolearbejde og yndede at prale med sine bedrifter. Mærkeligt nok gik disse to kammerater godt i spænd sammen. Jens gav Peder den moralske ballast, som han havde brug for i skolen, og man kan måske også sige en mere direkte kontakt til Gud, hvilket Peder aldrig før havde haft. Peder følte sig ikke helt på venskabelig fod med Gud. Der var alt for mange ting, som Peder gjorde, der ikke tålte Guds vagtsomme øje.

I forbindelse med deres uddannelse i katedralskolen skulle de også gå i kirke regelmæssigt. Jens forberedte sig altid omhyggeligt til dette, mens Peder mere gik med, fordi han ikke kunne undgå det. En dag, da de gik i kirke sammen, sagde Jens, som kendte til Peders vilde og udsvævende liv: ”Peder, jeg tror, at du ville få det meget bedre, hvis du gik til skrifte en gang imellem. Jeg mener, hvis du betroede Gud alle dine problemer, så kunne du få en ren samvittighed”.

”Næh, det tror jeg ikke er nogen god idé,” sagde Peder med et smil. ”Gud vil sikkert bare blive chokeret over min livsførelse”.

”Prøv alligevel en gang, jeg gør det selv ofte, og det renser sjælen på en god måde”.

Peder kiggede lidt tvivlende på Jens. Der var helt sikkert mange ting, han kunne tænke sig at komme af med. Ting, som han ikke kunne betro til nogen, og da slet ikke sine forældre.

Da de kom i kirke næste gang, besluttede Peder sig alligevel for at prøve denne mirakelkur.

”Kære Gud i det Høje, det er din ydmyge tjener Peder, som taler til dig. Jeg har gjort mange ting i mit liv, som jeg ikke er stolt af, men jeg fortryder intet. Jeg kunne dog godt tænke mig at få tilgivelse for disse ting, så jeg kan begynde på en frisk med at blive til den person, som jeg kunne tænke mig at være og en person, som andre kan se op til”.

Peder fortsatte derefter med at fortælle Gud om alle de gale streger, som han havde lavet i de sidste par måneder – og det var ikke så få. Efter dette følte han sig meget lettet. Som om en byrde var blevet taget fra ham. Og hans forhold til familien blev også mærkbart bedre. Han kunne endda føre en helt almindelig samtale med sin far, der ikke handlede om at få klø.

Denne succesfulde metode valgte han at bruge fremover, når der var nogle ting han trængte til at blive tilgivet for. Det blev derfor ikke noget usædvanligt syn, at se Peder sammensunket i bøn sammen med sin gode ven Jens. Det lod til, at hans far fik ret med hensyn til at sende Peder i katedralskolen for at blive åndeligt vækket.

Jens havde en meget god indflydelse på Peder. Peder blev en stærkere og mere moralsk person, der skar kraftigt ned på sine gale streger. Han blev også en slags beskytter af de svage i skolen og i Trondhjem by. Da Peder allerede dengang var en stærk og modig dreng, var det ikke svært for ham at påtage sig denne nye rolle. Således gik der mange måneder, hvor Peder blev mere og mere optaget af kirken. Han lærte sin latin, græsk og kristendom, og han blev mere og mere tilfreds med sig selv som menneske. Men hans løbebane skulle dog blive brat afbrudt af en ganske uforudset ting.

Norge havde ofte været hjemsøgt af kopper, som var en meget farlig sygdom, man ikke kendte nogen kur imod. Man vidste heller ikke, hvordan den spredtes eller hvordan, man skulle beskytte sig mod den. Dødeligheden for sygdommen var omkring 30 %, så det betød, at omkring 1/3 af de mennesker, som fik kopper, døde af det.

I denne periode, hvor Peder var meget optaget af religion, kom denne frygtede sygdom endnu en gang til Norge og Trondhjem. Jens havde netop været hjemme og besøge sine forældre på gården, da han blev syg og faldt omkuld i skolen. Peder sørgede for, at han blev bragt hjem til det værelse, hvor han boede. Der var endnu ingen der mistænkte, at Jens var smittet med kopper. Det startede med, at han fik høj feber og stærk hovedpine. Efter nogle dage faldt feberen, og han fik et udslæt over hele kroppen, som var et tydeligt tegn på kopper. Efter at barberen havde fastslået, at Jens var smittet med kopper, blev han sendt i karantæne ude på landet sammen med andre koppepatienter. Peder blev dybt bekymret for sin ven, da han så, hvor syg han var.

I den tid gik han meget i kirke og bad inderligt for Jens: ”Kære Gud, hvorfor har du ladet Jens få kopper? Han var en tro tjener, der efterlevede dine bud på bedste vis. Han er det mest gudfrygtige og ærlige menneske, jeg kender. Hvorfor har du ikke i stedet smittet forbryderne og drankerne?”

Selvfølger fik Peder ikke svar på det spørgsmål, som optog ham meget: Hvis Gud var så retfærdig og alvidende, hvorfor lod han så dette ske? Hvorfor lod han en af sine tro tjenere blive alvorligt syg? Desværre var Jens der ikke til at støtte Peder i denne svære tid. Jens blev mere og mere syg, og det så ud til, at han ikke ville klare den. Peder måtte ikke besøge ham, men han hørte regelmæssigt hvordan det gik med ham.

Da det så mest sort ud med Jens, gik Peder en sen aften ind i kirken for at lave en aftale med Gud. Det var den vanskeligste beslutning, som han endnu havde skullet tage i sit unge liv.

”Kære Gud, jeg har ikke altid været, som jeg burde. Jeg har været en dårlig søn for mine forældre og et dårligt eksempel for andre, men jeg har rettet mig, og jeg vil blive ved med at være et godt

eksempel for andre. Hvis du lader Jens overleve sin sygdom, så lover jeg dig, at jeg vil afslutte min uddannelse til præst og blive den bedste præst, som du nogensinde har set. Kære Gud, hør min bøn, Jens fortjener at leve, han er et godt menneske”.

Peder slog korsets tegn for sig og forlod kirken. Han var fast besluttet på at opfylde sit løfte til Gud, og han var helt sikker på, at Gud ville bønføre ham og gøre ham denne lille tjeneste. Det var dog trods alt en god handel for Gud at få to lydige og dygtige præster. Der gik nogle dage, hvor der ikke var noget nyt angående Jens. Han lå stadig og kæmpede for at overleve sygdommen. Men så en dag kom der bud til Peder i form af en bekendt til dem begge.

”Peder, jeg har nyheder angående Jens,” sagde budbringeren.

Peder studerede hans ansigt for at se, om det var gode eller dårlige nyheder.

”Jens klarede den ikke. Gud har taget ham til sig, så han tjener nu Herren i himlen”.

Peder var chokeret, han kunne ikke forstå det. Hvorfor, hvorfor, hvorfor?

Faktisk var han i chok i flere dage, og da han besøgte sin gode vens grav nogle dage senere, knælede han ned og talte til ham.

”Jens, jeg forstår ingenting. Du var den bedste af os alle. Den, der var stærkest i troen. Det bedste og mest ærlige menneske, som jeg kender. Hvorfor skulle det netop være dig, som blev revet bort? Jeg gav Gud et løfte, men han hørte mig ikke. Gud ønsker ikke, at jeg bliver præst, så jeg må tjene mit land på anden måde. Jeg tror ikke, at Gud er en retfærdig og god Gud mere. Jeg tror, at Gud står på de stærkes side. Han hjælper dem, som kan hjælpe sig selv, så jeg må blive endnu stærkere. Farvel Jens, hvil i fred”.

Efter sin samtale med Jens rejste Peder sig op og forlod graven. Han kom aldrig mere tilbage og besøgte den igen, og han kiggede aldrig mere tilbage i sit liv, men kun fremad. Her ved sin vens grav havde han besluttet, at han ville blive en stærk mand, der kunne klare sig selv, og ikke en svag mand, som skulle bede Gud om hjælp. Gud hjælper kun de stærke, sagde han altid senere, når folk talte til ham om Gud.

Peder tager ud og sejle

Nogle dage efter, at Peder havde truffet sin beslutning om ikke at fortsætte i katedralskolen for at blive præst, gik han til sin far.

”Far, jeg har besluttet mig for, at jeg ikke vil være præst alligevel,” sagde han til ham en dag, hvor faderen undtagelsesvis var hjemme.

Johan tog merskumspiben ud af munden og studerede indgående sin søn: ”Jeg troede, vi havde en aftale”.

”Gud vil ikke have mig, og jeg har ikke brug for Gud,” sagde Peder kort. ”Vi er begge blevet enige om, at det ikke duer”.

”Ja, så må du jo starte i købmandsgården”.

”Nej, jeg vil ud og sejle,” sagde Peder heftigt. ”Det er det eneste i verden, jeg har lyst til”.

”Du er nødt til at lære et fag, min dreng. Du kan ikke bare være matros”.

Johan svarede Peder venligt, men bestemt. Han var klar over, hvad Peder var gået igennem i løbet af de sidste par uger, og hvor hårdt det havde været for ham at miste sin gode kammerat.

”Jeg vil ikke være matros, jeg vil være kaptajn. Jeg vil gå i kongens tjeneste og sejle hans skibe”.

Peders øjne lynede. Han var vant til at få sin vilje, og han havde ikke til hensigt at bøje af for faderen.

”Ja, det vil jeg ikke diskutere nu. Vi kan tage det op igen om nogle dage, når du har tænkt dig om. Men du skal have en læreplads, og du skal lære et fag. Hvis du ikke kan finde et fag, som du kunne tænke dig, så vil jeg finde en læreplads til dig”.

Johan tog avisen op som tegn på, at samtalen var forbi, og Peder gik igen. Han var som sædvanligt stødt imod en mur. Faderens vilje kunne man ikke bøje.

Peder var nu 13 år og næsten voksen. Det syntes han i hvert fald selv. Han havde brudt med Gud og stod nu på sine egne to stærke ben. Det var en svær tid for ham nu, hvor han havde brudt med sin